

Datum

13 december 2024

Kenmerk

BBPZ/MvR/RBos/24-088

Aan

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. de vaste Kamercommissies Klimaat en Groene Groei
en Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Onderwerp

Commissiedebat Energiebesparing

Geachte Kamerleden,

Op 18 december aanstaande debatteert u over de nationale doelen en voortgang met betrekking tot energiebesparing. In de Kamerbrief van 4 juni 2024 (Kamerstuk 30196-830) staat het volgende: *'Energie die we niet gebruiken, hoeven we niet te produceren, importeren, transporteren of betalen.'* Voor de energiebesparingsmogelijkheden in de gebouwde omgeving zijn woningcorporaties met hun ruim 2,3 miljoen huurwoningen een belangrijke partij. Zij zetten zich stevig in op het isoleren en het aardgasvrij maken van woningen. Voor de sociale huursector, waar de huishoudens met de laagste inkomens van afhankelijk zijn, is het belangrijk dat we dit zo doelmatig mogelijk kunnen doen, maar ook dat er voldoende middelen tegenover staan.

We zien de laatste jaren twee trends waar we graag onze zorgen over willen delen:

1. Er is te weinig samenhangend beleid op het thema energiearmoede

Maatregelen zoals prijsplafonds zijn enorm kostbaar en leveren geen structurele betaalbaarheidsvoordelen op. Hoewel een welkome pleister op de wonden, zijn deze middelen ook vaak beland bij bedrijven en huishoudens die het niet nodig hadden. Wij roepen u op om middelen zoveel mogelijk structureel in te zetten en te kiezen voor een lange termijn energiearmoedebeleid, zoals dit ook vanuit de EU gewenst is.

2. In verhouding minder middelen voor verduurzaming naar de laagste inkomensgroepen

We zien een trend waarbij er structurele middelen beschikbaar zijn voor mensen in een koopwoning of waar de koopmarkt beter van kan profiteren dan de huursector. We zagen dit al met de salderingsregeling (1 op de 3 koopwoningen heeft zonnepanelen tegenover 1 op de 6 huurwoningen) en de ISDE regeling voor isolatie waar corporaties geen gebruik van kunnen maken, we zien het nu weer gebeuren bij het Nationaal Isolatieprogramma (waarbinnen geen middelen voor sociale huurders beschikbaar zijn), maar ook bij het gebrek aan borging van betaalbaarheid van warmtenetten. Onderaan de streep vloeien er veel minder middelen voor verduurzaming naar de laagste inkomensgroepen. Wij roepen u op hier maatregelen op te nemen.

Energiearmoede

De beste manier om energiearmoede tegen te gaan is het voorkomen en verhelpen van armoede en schuld. Het verlagen en op zijn minst binnen de perken houden van energielasten draagt daaraan bij. Woningcorporaties nemen hun rol daarbinnen heel serieus. In 2023 investeerden corporaties € 10,5 miljard in onderhoud en verduurzaming van hun woningen, maar liefst € 1,5 miljard meer dan het jaar ervoor. Tussen 2023 en 2024 is het aantal corporatiewoningen met een EFG-label afgenomen met 37.800 woningen, ook heeft inmiddels 44,1 procent van de corporatievoorraad label A of beter.

Daarnaast helpen woningcorporaties hun huurders door kennis te delen over hoe ze energie kunnen besparen. Woningcorporaties zijn de koplopers in de verduurzaming (soms door wetgeving gedwongen) en daardoor betalen zij ook vaak leergeld, ten koste van de laagste inkomens. Het is dan ook vreemd dat niet alle subsidies voor verduurzaming van particulier of privaat bezit óók voor woningcorporaties beschikbaar zijn. Het aan de voorkant beschikbaar maken van die middelen draagt direct bij aan betaalbaarheid op de lange termijn. We vragen u zich daarvoor in te zetten.

Het is van belang de betaalbaarheid voor iedereen scherp in het oog te houden, ook in de warmtetransitie. Daarom moet vol worden ingezet op zekerheden binnen verduurzaming waarbij alle inkomens mee kunnen komen. Dit kan onder meer door de uitrol van warmtenetten, door vaart te maken met de Wet collectieve warmte (Wcw) én door extra subsidie, gefinancierd vanuit bijvoorbeeld ETS2 en het Sociaal Klimaatfonds. Verderop in de brief lichten wij dit toe. Echter, met alleen het verlagen van de energierekening is (energie)armoede niet opgelost. Wij roepen dan ook op om integraal naar de inkomenspositie en armoede van de laagste inkomens te kijken.

ETS2 zorgt voor lastenverhoging, zet de ETS2 middelen in om dat te beperken

Vanaf 2027 zullen energieleveranciers, onder ETS2, emissierechten moeten kopen voor zij energie leveren aan huishoudens. Hierdoor wordt de energierekening hoger en ontstaat er een prikkel voor huishoudens om te verduurzamen. Doordat het aantal rechten op de emissiemarkt met de jaren afneemt, zullen energieprijzen gaan stijgen. Voor veel huishoudens met een laag inkomen is dit echter niet te bekostigen. Het risico bestaat dat deze huishoudens straks in een woning achterblijven die nog niet verduurzaamd is en waarvan de energierekening onbetaalbaar wordt door de stijgende energieprijzen. Juist daarom is het zo belangrijk dat we nu al woningen van het aardgas halen en hen beschermen tegen de verwachte stijging én onzekerheid van de prijzen. Daarvoor is nú een goed aanbod nodig.

Bij dit emissiehandelsysteem komen door de verkoop van emissierechten middelen vrij die door de EU bestemd zijn voor verduurzaming. Van deze middelen gaat 25% naar het Europese Sociaal Klimaatfonds (SCF). Het overgrote deel van de inkomsten, tussen de 2,2 en 3,6 miljard, vloeit terug naar de staatskas. Wij roepen u en het kabinet op deze middelen in te gaan zetten om huurwoningen waarin de huishoudens met de laagste inkomens wonen en die disproportioneel worden getroffen, te verduurzamen.

Borg de betaalbaarheid van warmtenetten

Warmtenetten zijn in gebieden met gestapelde bouw vaak de warmtevoorziening met de laagste maatschappelijke kosten, echter zijn huurders met een warmtenet vaak duurder uit. Bewoners die aangesloten zijn op een warmtenet betalen evenveel vastrecht voor elektriciteit als bewoners met een warmtepomp. Daarnaast betalen zij óók nog relatief hoge vaste kosten voor het warmtenet.

Dat terwijl warmtenetten er juist voor zorgen dat het elektriciteitsnet minder verzwaard hoeft te worden. Tevens worden de kosten voor een warmtenet betaald door de afnemers van dat specifieke warmtenet. Dit kan tot enorme tariefschommelingen leiden en zorgt voor onzekerheid over de energierekening, omdat er hier juist geen sprake van socialisering van de kosten over de maatschappij is.

Heel Nederland moet uiteindelijk over op een duurzame energievoorziening en het zou niet te veel uit moeten maken in de portemonnee op welke bron je aangesloten bent of wordt. Het moment om in warmtenetten te investeren is nu, anders wordt het probleem alleen maar groter. Voor corporatiewoningen, veelal appartementen, is er vaak geen andere optie dan een warmtenet. Maar naarmate de tijd verstrijkt worden warmtenetten vaker onhaalbaar omdat huishoudens die het kunnen betalen al kiezen voor een warmtepomp omdat een alternatief nu nog niet beschikbaar is. Daardoor wordt het aantal warmteafnemers kleiner en het warmtenet per gebruiker kostbaarder dan nodig en zijn we met z'n allen duurder uit.

Daarnaast zal door de komst van ETS2 de gasprijs de komende jaren flink gaan stijgen. Huishoudens met de laagste inkomens worden hier disproportioneel door geraakt en blijven achter met een hoge energierekening. Zet daarom vaart achter de Wcw en zorg dat warmtenetten een aantrekkelijke alternatieve warmtebron zijn voor de afnemer, zodat we dichterbij het halen van de klimaat- en energiebesparingsdoelen komen.

Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met Richard Bos via r.bos@aedes.nl of op telefoonnummer 06 51 92 60 72.

Met vriendelijke groet
Aedes vereniging van woningcorporaties

Martin van Rijn
Voorzitter